

ГЛАВА
ЗВЕЗДИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЗВЕЗДА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШЛЫГЫ

«20» май 2015 ел

№6

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау регламентын раслау турында

«Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы һәм ТР Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге Уставы нигезендә карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау регламентын расларга.
2. Әлеге карарны авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында халыкка җиткерергә һәм Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында авыл җирлеге бүлегендә урнаштырырга.
3. Әлеге карар кабул ителгәннән бирле үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Звезда авыл җирлеге башлыгы:

С.А.Тарасов

Регламент

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарында гражданныр мөрәжәгатъләрен карау

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарында гражданныр мөрәжәгатъләрен карау регламенты
(алга таба-Регламент) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Звезда авыл жирлеге башлыгы, Совет һәм Башкарма комитеты (алга таба – текст
буенча-жирле үзидарә органнары) тарафыннан гражданныр мөрәжәгатъләрен
карау тәртибен билгели һәм гражданныр мөрәжәгатъләрен караганда гамәлләрнең
срокларын һәм эзлекләгән, эш алып бару кагыйдәләрен билгели.

1.2. Гражданныр мөрәжәгатъләрен карау нигезендә башкарыла:Россия
Федерациясе Конституциясе; «Россия Федерациясе гражданныр
мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында»02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль
закон;09.02.2009 елдагы 8-ФЗ номерлы «дәүләт органнары һәм жирле үзидарә
органнары эшчәнлегә турындагы мәгълүматка үтемлекне тәмин итү
хакында»федераль закон; 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль
закон

II. Функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр гражданныр мөрәжәгатъләрен карау буенча

2.1. Гражданныр мөрәжәгатъләрен карау функцияләрен үтәү тәртибе турында
мәгълүмат бирелә:

1) Турыдан-Туры Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге башкарма
комитеты бинасында;
2) телефон элементәсе, электрон мәгълүмат, электрон техника, интернет челтәре
чараларын кулланып Башкарма комитет;
3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының интернет-сайтында
мәгълүмат урнаштыру, массакүләм мәгълүмат чараларында публикацияләр,
мәгълүмат материалларын бастыру юлы белән жирле үзидарә органнары
тарафыннан.

2.2. Звезда авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының кабул итү бүлмәсе
урнашкан урыннар турында белешмәләр, аларның тулы почта адресы, белешмә
телефоннары, гражданнырның язмага мөрәжәгатенә карата таләпләр,
гражданнырны кабул итү көннәре һәм сәгатъләре, шулай ук мөрәжәгать итү
тәртибе, шул исәптән электрон формада, урнаштырыла:

1) ТР Чүпрәле муниципаль районының интернет-сайтында;
2) Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеге жирле үзидарә органнары
урнашкан бинада мәгълүмат стендында.

2.3. Жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре телефон шалтыратуларына жавап
биргәндә, жентекләп һәм әдәпле формада гражданныр мөрәжәгатъләрен карау

тәртибе буенча белешмә мәгълүмат бирәләр. Җавап телефон шалтыратуын кабул иткән граждaн, фамилия, әтисенең исеме һәм вазыйфасы турында мәгълүматтан башланырга тиеш.

Әгәр шалтыратуны кабул иткән хезмәткәр куелган сорауга җавап бирә алмый икән, ул граждaнның кирәкле мәгълүматны алырга мөмкин булган телефон номерына хәбәр итәргә тиеш.

III. Функцияне үтәү өчен нигез граждaннар мөрәжәгатьләрен карау.

3.1. Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органнарына граждaннарның мөрәжәгатьләрен карау функциясен башкару өчен нигез булып тора.:

граждaнның аның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гариза – үтенечләре йә законнар һәм башка норматив хокукый актлар бозылу, җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар эшендәге җитешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

граждaнның муниципаль хокукый актларны, җирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, иҗтимагый мөнәсәбәтләрен үстерү, дөүләт һәм Җәмгыять эшчәнлегенә социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча тәкдирнәре – тәкдирнәре;

граждaнның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мөнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турында шикаять – үтенечләре

3.2. Граждaннар карау өчен үз мөрәжәгатьләрен тапшыралар:

җирле үзидарә органнарына шәхсән мөрәжәгать;

Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органы адресына почта аша җибәрү;

граждaннарны шәхси кабул итү;

җирле үзидарә органнарының (884375) 30-6-25 телефоннары буенча факсимиль элементә каналлары буенча;

» Интернет «мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Чүпрәле муниципаль районы Портaлында» интернет-кабул итү " бүлегендә;

җирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән электрон почта адресына.

3.3. Граждaнның язма мөрәжәгатендә тиешле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яисә тиешле затның вазыйфасы, шулай ук үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта), җавап җибәрелергә тиешле почта адресы, мөрәжәгатьне яңадан рәсмиләштерү турында хәбәрнамә, бәянамә җибәрелергә тиешле почта адресы булырга тиеш.

Кирәк булган очракта, раслау, үз дәлилләрен язмага мөрәжәгәткә теркәлә документлар һәм материаллар яки аларның күчермәләре.

3.4. Электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгәттә граждaнның фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта), электрон почта адресы, әгәр җавап электрон документ рәвешендә җибәрелергә тиеш булса, почта адресы булырга тиеш. Граждaн мондый мөрәжәгәткә кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә җибәрергә хокуклы.

3.5. Шәхси кабул итү вакытында граждaн шәхесен таныклаучы документ күрсәтә.

3.6. Граждaннарның барлык мөрәжәгатьләре, шул исәптән форма буенча язма мөрәжәгәтләр өчен законнар белән билгеләнгән таләпләргә туры килмәгәннәрен дә кертеп, теркәлергә һәм исәпкә алынырга тиеш.

IV. Функцияне башкарудан баш тарту өчен нигезләр исемлеге гражданныр мөрәжәгатьләрен карау буенча

4.1. Мөрәжәгать түгел карала асылда, әгәр:

1) гражданның язма мөрәжәгатендә элек жиберелгән мөрәжәгатьләргә бәйләп рәвештә аңа берничә тапкыр язма җаваплар бирелгән, һәм шул ук вакытта мөрәжәгатьтә күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элек жиберелгән мөрәжәгатьләр бер үк органга яисә бер үк вазыйфаи затка жиберелгән очракта, яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми торган мәсьәлә бар.;

2) мөрәжәгатьтә мәсьәләләр буенча законлы көченә кергән суд карары бар;

3) мөрәжәгатьтә вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч янаган әдәпсез йә мөхәббәт гыйбарәтләр бар;

4) мөрәжәгатьтә мөрәжәгатьтә мөрәжәгать итүченең фамилиясе яки җавап бирү өчен почта адресы күрсәтелмәгән;

5) язма мөрәжәгать тексты укырга бирелми;

6) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләнең асылы буенча җавап иҗлан ителмичә бирелә алмый

4.2. Язма мөрәжәгатьне карап тикшерүдән баш тарту турында язмача яки электрон документ формасында мөрәжәгать итүче гражданны хәбәр ителә.

Язма мөрәжәгать тексты укылуга бирелмәсә, мөрәжәгатькә җавап бирелмәсә, мөрәжәгатьне теркәгәннән соң җиде көн эчендә, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылуга тапшырыла икән, мөрәжәгатьне жибергән гражданны хәбәр ителә.

4.3. Суд карарына шикаять бирелә торган мөрәжәгать, теркәлгән көннән җиде көн эчендә, әлеге суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, мөрәжәгать жибергән гражданны кире кайтарыла.

4.4. Җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә кергән язма мөрәжәгать язма мөрәжәгать теркәлгән көннән соң 30 көн эчендә карала.

Аерым очракларда, шулай ук мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле башка органга жибергәндә, җирле үзидарә органы җитәкчесе, вазыйфаи зат

V. биналар һәм урыннарда карата таләпләр гражданнырны шәхси кабул итү

5.1. Гражданныр мөрәжәгатьләрен карау функциясен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән бүлмәләр санитар-эпидемиологик кагыйдәләргә һәм нормативларга туры килергә тиеш.

5.2. Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органнары урнашкан бинага кергәндә, эш режимы турында мәгълүмат булган элмә тактасы күренеп тора.

5.3. Гражданнырны шәхси кабул итү урыннары җиһазландырылачак:

1) һава кондиционирования системасы;

2) янғын системасы һәм янғын сүндерү чаралары;

3) Гадәттән тыш хәл килеп чыгу турында хәбәр итү системасы;

4) саклау системасы.

5.4. Шәхси кабул итүне көтү урыны гариза бирүчеләр өчен уңайлы шартларга туры килергә тиеш, урындыклар, өстәлләр белән җиһазландырыла, язма мөрәжәгатьләренә язу өчен канцелярия кирәк-яраклары, мәгълүмати стендлар белән тәэмин ителә.

VI. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

6.1. Гражданин аның мөрәжәгатен карау стадиясендә хокуклы: естәмә документлар һәм материаллар тапшырырга яки аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә; әгәр бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса, мөрәжәгатьне карап тикшерүгә кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышу, әгәр күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булмаса, бу очракта башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса, мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышу;

кирәк булган очракта мөрәжәгатьне карауда катнашырга;

мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка мөрәжәгатьне яңадан карау турында хәбәрнамә алырга;

Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яки) суд тәртибендә мөрәжәгать карап тикшерүгә бәйле рәвештә мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә

6.2. Жирле үзидарә органнарын тәэмин итәләр:

гражданның мөрәжәгатьләрен объектив, һәръяклы һәм үз вакытында карау, кирәк очракта-мөрәжәгатьләр жибәргән гражданның катнашында;

дәүләт органнарында, башка жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфаи затларда, судлардан, тану органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, гражданның мөрәжәгатьләрен карау өчен кирәкле электрон формада, шул исәптән, алу;

Гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар кабул итү;

өлегә Регламентта күрсәтелгән очрактардан тыш, гражданның куелган сорауларының асылы буенча язмача җаваплар жибәрү;

гражданның аның мөрәжәгатен дәүләт органына, башка жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә, шул исәптән электрон формада карау өчен жибәрү турында хәбәрнамә.

6.3. Жирле үзидарә органнарында гражданның мөрәжәгатьләрен карау сыйфатына карата төп таләпләр булып тора:

гражданның бирелә торган мәгълүматның дәрәҗәсигә;

гражданның мәгълүмат бирү тулылыгы;

гражданның тарафыннан мәгълүмат алу уңайлы һәм һәркем өчен мөмкин;

каралучы мөрәжәгатькә карата карар чыгаруның оперативлыгы;

гражданның аның мөрәжәгатенә җавапны үз вакытында жибәрү.

6.4. Гражданин аның мөрәжәгатен карау барышы турында белә ала:

Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарына шөһсән мөрәжәгать итеп;

8(84375) 30-6-25, 30-6-24 телефоннарына шалтыратыгыз;

«Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Чүпрәле муниципаль районы порталында электрон форма тугырып.

Кирәк булган очракта, гражданның теркәлү номеры һәм үз мөрәжәгатен теркәү датасы турында тиешле жирле үзидарә органнарының телефоннарына шалтыратып мәгълүмат ала.

VII. Язма мөрәжәгатьне карау процедурасы

7.1. Эзлекле гамәлләр (процедуралар)

7.1.1. Мөрәжәгатьне карау функцияләрен үтәү түбәндәге процедураларны үз эченә ала:

- 1) мөрәжәгатьне кабул итү һәм беренчел эшкөртү;
- 2) мөрәжәгатьне теркөү;
- 3) мөрәжәгатьне контрольгә кую.;
- 4) мөрәжәгатьне карау өчен җибөрү;
- 5) бүлекчәләрдә мөрәжәгатьләргә карау;
- 6) гражданның шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатьләргә карау
- 7) мөрәжәгатьне карау вакытын озайту (кирәк булганда);
- 8) мөрәжәгатькә җавап рәсмиләштерү һәм җибөрү.
- 9) мөрәжәгатьне карау барышы турында белешмә мәгълүмат бирү;
- 10) мөрәжәгатькә җавап бирү.

7.2. Мөрәжәгатьләргә кабул итү һәм беренчел эшкөртү

7.2.1. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау функциясен башкару өчен нигез булып, Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл җирлегә җирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итү яки компетенция нигезендә карау өчен башка дөүләт органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан яки вазыйфаи затлардан озату документы белән мөрәжәгать итү тора.

7.2.2. Документлар кабул итү өчен җаваплы белгеч:

корреспонденциянең дөреслеген һәм төргәкнең бөтенлеген тикшерә; конвертларны ача, аларда документлар булу-булмавын тикшерә (ертылган Документлар подклеиваются), к текстына хат подкалывает конверт; кергән документларның (паспортларның, хәрби билетларның, хезмәт кенәгәләренең, пенсия таныклыкларының һәм башка шундый кушымталарның) күчәрмәләрен төшерә һәм күрсәтелгән документларның төп нөсхәләрен гражданның заказлы хат белән җибәрә;

хат тексты булмаган очракта, түбәндәге текст белән белешмә тәшкит итә: « акт (регламентка 1 нче кушымта) төзи, ике нөсхәдә акчалата билгеләр (мөрәжәгатьтән алынган хатлардан тыш), кыйммәтле кәгазьләр (облигация, акцияләрдән тыш), бүләкләр, заказлы хатларга, ачканда язма кертемнәр табылмаган белдерү кәгазе, шулай ук конвертларда авторларның кыйммәтле хатлар язмаларында телгә алынган документларның җитмәве ачыкланган очракларда. Күрсәтелгән актлар җирле үзидарә органнарында саклана: бер нөсхә тиешле эштә, икенчесе кергән мөрәжәгатькә теркәлә.

7.2.3. Документларны кабул итү өчен җаваплы белгеч, үлчәү, үлчәме, формасы буенча стандарт булмаган, яннарында тигезсезлек, сәер исе, төсе булган ялган тасма белән ябыштырылган, конвертта почта җибәрүләргә өчен хас булмаган, конвертны ачмыйча гына, бу хакта үзенең турыдан-туры җитәкчесенә хәбәр итәргә һәм куркынычсызлык чаралары күрергә тиеш.

7.2.4. Мөрәжәгатьләр «шәхсэн» тамгасы белән мөрәжәгать кергән көнне адресатка хатны (пакет) ачмыйча гына тапшырыла.

«Шәхсэн» тамгасы белән килгән мөрәжәгать шәхси характердагы хат булмаса, мөрәжәгать итү көненнән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны билгеләнгән тәртиптә теркөү өчен тапшырырга тиеш.

7.2.5. Турыдан-туры гражданның язмача мөрәжәгатьләргә кабул итү гражданның мөрәжәгатьләрен кабул итү өчен җаваплы белгеч тарафыннан башкарыла.

7.2.6. Әгәр мөрәжәгатътә гражданның фамилиясе һәм җавап биру өчен почта адресы күрсәтелмәгән очракта, гражданнар мөрәжәгатъләрен кабул итү өчен җаваплы белгеч граждандан кирәкле мәгълүматны күрсәтергә тиеш.

7.2.7. Факсималь элементә каналлары буенча кәргән мөрәжәгатъләренә кабул итү һәм карау язма мөрәжәгатъләр белән охшаш рәвештә башкарыла.

7.2.8. Гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән, шул исәптән «Интернет» челтәреннән кәргән мөрәжәгатъләр кабул итү өчен җаваплы белгеч тарафыннан кабул ителә.

7.2.9. Мөрәжәгатъләренә телефон аша кабул итү, шулай ук белешмә мәгълүмат биру җирле үзидарә органнары хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла.

Телефон аша мөрәжәгатъ итүче белгеч ачыклай:

гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы-булганда);

почта адресы;

телефон (булганда);

социаль хәле;

ташламалы статус (булганда);

тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылы.

7.2.10. Әгәр телефон аша мөрәжәгатътә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр күренеп тора һәм өстәмә тикшерү таләп итми икән, гражданның ризалыгы белән мөрәжәгатъ итүгә җавап куелган мәсьәләләрнең асылы буенча телдән бирелергә мөмкин.

7.3. Кәргән мөрәжәгатъләренә теркәү

7.3.1. Гражданнар мөрәжәгатъләрен карау функциясен башкару өчен нигез булып мөрәжәгатъләренә теркәү өчен җаваплы белгечкә килү тора.

7.3.2. Кәргән мөрәжәгатъләр документ әйләнеше бердәм ведомствоара системасында теркәлә (алга таба-ЕМСД)

7.3.2. Мөрәжәгатъләренә теркәү өчен җаваплы белгеч:

хатның беренче битенең алгы ягында, уң югары ирекле почмагында, керү датасын һәм теркәү номерын күрсәтеп, теркәү штампын куя. Бу очракта, әгәр урын, билгеләнгән өчен штамп, занята тексты хат, штамп мөмкин проставлен башка урында, тәэмин итүче, аның прочтение, тыш, сул югары почмагы хатлар;

кабат мөрәжәгатъне тикшерә. Әгәр мөрәжәгатъ кабатланса, беренчел мөрәжәгатъ белән ЕМСДГА тиешле бәйләнеш ясей;

теркәү картасында ЕМСДНЫҢ фамилиясен, исемен, атасының исемен күрсәтә (исеме һәм атасының исеме билгеле булмаган очракта, гражданның инициалларын күрсәтә).

әгәр хат ике һәм аннан да күбрәк авторга кул куелса, аларның һәркайсын терки, аңа җавап җибәрелергә тиеш. Шул ук вакытта ЕМСД теркәү картасында тиешле кырда күмәк мөрәжәгатъ билгесе билгеләнә;

гражданның социаль хәлен һәм ташламалы категориясен (булганда) күрсәтә;

мөрәжәгатъне җиткерү ысулын билгели (почта, төгәл, шәхсән һ. б.);

кирәк булган очракта, мөрәжәгатъ белән озату документы каян килгәннен күрсәтә, озату документының датасын һәм чыгып килүче номерын күрсәтә;

кыскача формалаштыра асылы тәкъдимнәр, гариза яки шикаять;

мөрәжәгатъ итүнең гамәлдәге тематик классификаторы нигезендә мөрәжәгатъ итү темасының шифрын тәкъдим итә;

вазыйфаи затның мөрәжәгатъкә резолюция (озату документы) проектын әзерли.

7.3.3. Мөрәжәгатъләрнең дубликатлары, кабат мөрәжәгатъләр, шулай ук рәхсәт итү вакыты чыкмаган беренчел бирелгән мөрәжәгатъләргә өстәмә белешмәләр булган мөрәжәгатъләр түбәндәге тәртип номеры белән тәңгәлләкне кулланып теркәлә.

7.3.4. Телефон аша кәргән аноним мөрәжәгатъ теркәлми һәм каралмый.

Күрсәтелгән аноним мөрәжәгатътә әзерләнә торган, эшләнә торган яисә бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл кыла торган яки башкара торган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгатъ аларның компетенциясе нигезендә дәүләт органнарына теркәлергә һәм җибәрелергә тиеш.

7.3.5. Процедураны үтәү нәтижәсе булып АМСДГА мөрәжәгатъне теркәү һәм мөрәжәгатъне карау өчен әзерләү тора.

7.4. Мөрәжәгатъләрне контрольгә алу.

7.4.1. Контрольгә гражданның законлы хокукларын һәм мәнфәгатъләрен бозу турында, шулай ук зур иҗтимагый әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча мөрәжәгатъләр куела. Мөрәжәгатъләрне контрольгә кую шулай ук дәүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары эшендәге житешсезлекләренә бетерү, почта, аналитик язмаларны һәм мәгълүматны күзәтү өчен материаллар алу, аларны ачыклау максатыннан башкарыла.

7.4.2. Россия Федерациясе Президенты, Татарстан Республикасы Президентының гражданны мөрәжәгатъләрен карап тикшерү буенча 15 көнгә кадәр йөкләмәләренең үтәләше аерым контрольгә куела.

7.4.3. Контрольгә алынган мөрәжәгатъләрдә аларны карауга җибәрү алдыннан "Контроль" билгесе куела.

7.4.5. Җирле үзидарә органынан һәм мөрәжәгатъне караган башка оешмадан алынган җавапта мөрәжәгатъ итүче куйган мәсьәләнең билгеле бер вакыт эчендә хәл ителәчәге күрсәтелсә, мондый мөрәжәгатъ өстәмә контрольгә куелырга мөмкин, бу хакта мәсьәләне хәл итү турында җавап бирү өчен контроль срогын күрсәтеп хәбәрнамә җибәрелә.

7.4.6. Мөрәжәгатъ җирле үзидарә органына һәм башка оешмага кабат карау өчен кире кайтарыла, әгәр алынган җаваптан мөрәжәгатътә куелган барлык мәсьәләләр дә каралмаган яисә җавап аңа куелган таләпләргә туры килми.

7.4.7. Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл җирлегә башлыгы гражданны мөрәжәгатъләре буенча йөкләмәләренә үтәүне координацияләүне һәм контрольдә тотуны, гражданны мөрәжәгатъләрен карау срокларын үтәүне контрольдә тотуны гамәлгә ашыра.

7.4.8. Процедураны гамәлгә ашыру нәтижәсе булып гражданның аеруча әһәмиятле мөрәжәгатъләрен һәм гражданның мөрәжәгатъләрен карау буенча югарыдагы органнар күрсәтмәләрен контрольгә алу тора.

7.5. Мөрәжәгатъне карау өчен җибәрү

7.5.1. Теркәлү датасыннан җиде көн эчендә мөрәжәгатъ керү буенча мөрәжәгатъ мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләренә компетентлы хәл итәргә, мөрәжәгатъне яңадан карау турында мөрәжәгатъ җибәргән гражданның белдерүе белән җибәрелә. Дәүләт органнарыннан һәм башка оешмалардан җибәрелгән мөрәжәгатъләр юнәлдерелгән оешмага кире кайтарыла.

7.5.2. Язма мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләренә хәл итү берничә дәүләт органы, җирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керә, мөрәжәгатъләрнең күчәрмәләре теркәлгән көннән җиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, җирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфаи затларга җибәрелә.

7.5.3. Дәүләт органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм башка оешмаларга контроль белән җибәрелә торган мөрәжәгатъләргә озату хатлары, шулай ук хаталы җибәрелгән мөрәжәгатъләрне кире кайтару турында озату хатлары җирле үзидарә органнары җитәкчесе тарафыннан имзаланна.

7.5.4. Өгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә эзерләнгән торган, эшләнгән торган яки бөтөнләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, жирле үзидарә органы житәкчесе мөрәжәгатьне хокук саклау органнарына жиберә.

7.5.5. Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтү тәртибе бозылуга шикәят белән мөрәжәгать кәргән очракта, мондый мөрәжәгать "Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында" 27.07.2010 ел, № 210-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә карала.

7.6. Гражданның шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатьләрне карау

7.6.1. Гражданның шәхси кабул итү, шәхесне раслаучы документ күрсәтә, чират тәртибдә (тере чират) гамәлгә ашырыла. Гражданның кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгатьләрдә чираттан тыш кабул итү хокукына Бөек Ватан сугышы ветераннары һәм инвалидлары, сугыш хәрәкәтләре ветераннары һәм инвалидлары, I һәм II төркем инвалидлары һәм (яки) аларның законлы вәкилләре, ятим балалар һәм ата-ана каравынан мөхрүм калган балалар арасынан булган затлар ия.

Гражданның кабул итү жирле үзидарәнең тиешле органы житәкчесе тарафыннан, ә аның булмаганда – аны алмаштыручы зат тарафыннан, шул ук тәртиптә башкарыла.

Шәхси кабул итүгә килгән гражданның шәхси кабул итү карточкасы кәгазьдә рәсмиләштерелә. Кабул итү тәмамлангандан соң орган хезмәткәре ЕМСДДА гражданның шәхси кабул итү карточкасын терки, мөрәжәгать иткән кешенең фамилиясен, исемнән, атасын, төрләп урынын, социаль хәлен, льготалы составны, мөрәжәгать итү төрен, кыскача мәгълүматлар базасына кертә.

7.7.2. Шәхси кабул итү вакытында житәкче кабул итү өчен жирле үзидарә органының вазыйфаи затын чакырырга хокуклы.

7.7.3. Шәхси кабул итү вакытында гражданин үз мөрәжәгатен телдән яисә язма рәвештә баян итә ала.

7.7.4. Шәхси кабул итү тәмамлангандан соң гариза бирүгә аның мөрәжәгате буенча карау һәм чаралар күрү йөкләнгән карар яки мәгълүмат бирелә, шулай ук ул җавапны кайдан алачак, яисә аның мөрәжәгатенең асылы буенча кем һәм нинди тәртиптә каралырга мөмкинлеге аңлатыла.

7.7.5. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау нәтижеләре буенча шәхси кабул итүне гамәлгә ашыручы житәкче йөкләмәләрнең үтәлешен контрольгә кую турында Карар кабул итәргә мөмкин.

7.7.6. Гражданның мөрәжәгате буенча йөкләмәләрнең үтәлү срокларын контрольдә тоту бу вазыйфаи зат башкара, ул башкаручыга мөрәжәгатьләр турында искәрмәләр жиберә, аларны карау вакыты чыга яки инде беткән.

7.7.7. Шәхси кабул итү материаллары 5 ел дәвамында саклана, ә аннары билгеләнгән тәртиптә юк ителә.

7.7.8. Гражданның шәхси кабул итү нәтижәсе булып гражданин мөрәжәгать иткән мәсьәләнең асылы буенча аңлату, йә куелган мәсьәләне хәл итү буенча карар кабул итү, йә гражданның гаризасын карау өчен вәкаләтле органга йөкләмә бирү тора.

7.8. Гражданның мөрәжәгатенә җавапны рәсмиләштерү

7.8.1. Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл жиригә башлыгы гражданның сорауларына җавап бирә.

7.8.2. Җавап тексты төгәл, эзлекле, кыска, төгәл, хатта куелган барлык сорауларга аңлатмалар бирергә тиеш. Шикаятьтә бәян ителгән фактларны раслаганда, граждaн мөрәҗәгатә буенча нинди чаралар күрелүен күрсәтергә кирәк.

7.8.3. Федераль һәм республика хакимият органнарына җавап итеп, мөрәҗәгать итүчегә аның мөрәҗәгатен карау нәтиҗәләре турында хәбәр ителүе күрсәтелергә тиеш. Коллектив мөрәҗәгатьләр буенча җавапларда кемгә җавап бирелгәнлеге күрсәтелә.

7.8.4. Махсус җавап эзерләү таләп ителми, әгәр мөрәҗәгатьне карау нәтиҗәләре буенча хокукый акт кабул ителсә (мәсәлән, жир участогы бүлеп бирү, матди ярдәм күрсәтү турында). Әлеге хокукый актының күчермәләре башкаручы тарафыннан мөрәҗәгать итүчегә җибәрелә.

7.8.5. Җавапка мөрәҗәгать итүче тарафыннан хатка кушып бирелгән документларның төп нөсхәләре теркәлә. Әгәр хатта башка документларны (аларның күчермәләрен) кире кайтару турында үтенеч юк икән, алар эштә кала.

7.8.6. Җаваплар билгеләнгән үрнәктәге бланкларда бастырыла. Җавапның сул як түбән почмагында башкаручының фамилиясе һәм аның хезмәт телефонының номеры күрсәтелергә тиеш.

7.8.7. Федераль һәм республика хакимият органнарына граждaннар мөрәҗәгатьләренә төп нөсхәләре бары тик аларга "кире кайтарылырга тиеш" штампы яки озату хатындагы махсус билге булганда гына кире кайтарыла.

7.8.8. Әгәр мөрәҗәгатькә арадаш җавап бирелсә, текстта мәсьәләне хәл итү вакыты күрсәтелә.

7.8.9. Язма мөрәҗәгатьне карау һәм җавапны рәсмиләштерү төмамланганнан соң аны җавапны рәсмиләштерүнең дәрәслеген тикшерә торган җаваплы затка тапшыралар һәм аның кыскача эчтәлегә ЕМСДГА кертелә. Әлеге регламентта каралган таләпләргә туры килми торган җавапларны эшләп бетерү өчен башкаручыга кире кайтаралар.

7.8.10. Җавапның күчермәсен алу хокукында башкаручы "эшкә" язуын ясый, карау нәтиҗәсен күрсәтә ("канәгатьләндерелде", "аңлатылды", "кире кагылды"), датаны калдыра, үз фамилиясен, инициалларын һәм телефонын күрсәтә, аларның шәхси имзасы белән ышандыра. Хатны исәптән төшерүнең дәрәслеген авыл жирлегә башкарма комитеты секретаре тикшереп тора.

7.8.11. Җавапны теркәгәннән соң җаваплы зат аны җибәрүне башкара. Җавапларны теркәүдән башка җибәрү рөхсәт ителми.

7.8.12. Мөрәҗәгатьне караганда эшне карау өчен мөһим хәлләр булса, башкаручы карау нәтиҗәләре турында белешмә төзи.

7.9. Белешмә мәгълүмат бирү мөрәҗәгатьне карау барышы турында

7.9.1. Граждaннарның мөрәҗәгатьләрен карау буенча белешмә эшен жирле үзидарә органының җаваплы хезмәткәре алып бара.

7.9.2. Граждaннар мөрәҗәгатьләрен карау функцияләрен үтәү мәсьәләләре буенча белешмәләр жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре тарафыннан бирелә. Белешмәләр шәхси мөрәҗәгатьтә яки белешмә телефоннары аша бирелә (тел. (84375) 33-1-34, 33-1-33).

7.9.3. Белешмәләр түбәндәге мәсьәләләр буенча бирелә:

- 1) мөрәҗәгать алу һәм аны карауга җибәрү турында;
- 2) мөрәҗәгатьне караудан баш тарту турында;
- 3) мөрәҗәгатьне карау срогын озайту турында;
- 4) мөрәҗәгатьне карау нәтиҗәләре турында.

7.9.4. Гариза бирүчеләрдән граждaннар мөрәҗәгатьләрен карау функциясен үтәү турында белешмә алу мәсьәләсе буенча телефоннан шалтыратулар дүшәмбедән

жомгага кадәр, ял һәм бәйрәм көннәренән тыш, 8.00 дән 15.00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

7.9.5. Жирле үзидарә органы хезмәткәре телефоны буенча запрос алганда:

- 1) гражданин шалтыраткан органның исемен атый;
- 2) үз фамилиясен, исемен, әтисенең исемен атап, тапшырыла;
- 3) абонентка тәкъдим итәргә тәкъдим итә;
- 4) мөрәжәгатьнең реквизитларын һәм асылын тыңлый һәм аныклай;
- 5) Әдәпле, әдәпле һәм лаконично җавап бирә барышы турында мөрәжәгатьне карау;
- 6) мөрәжәгать иткән вакытта җавап бирергә мөмкин булмаган очракта куелган сорауга җавап бирергә тәкъдим итә мөрәжәгать итүчегә сорау белән гражданинга шалтыратырга конкрет көнне һәм билгеле бер вакытта;
- 7) билгеләнгән вакытка хезмәткәр җавап әзерли.

7.9.6. Гражданинның шәхси мөрәжәгатендә яки белешмә телефоны буенча белешмә мәгълүмат бирү нәтижәсе булып мөрәжәгатьне карау барышы турында гражданның телдән рәвештә хәбәр итү тора.

VIII. Функциянең үтәлешен контрольдә тоту гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча

8.1. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау функциясенең үтәлешен ағымдагы контрольдә тоту һәр этапта (процедурада) тикшерүләр үткөрүне, гражданның мөрәжәгатьләрен карау һәм карау, карарлар кабул итү, мөрәжәгать итүчеләргә җаваплар җибәрүне үз эченә ала.

8.2. ТР Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл җирлеген башлыгы тарафыннан гражданның мөрәжәгатьләрен карау функциясенең үтәлешен ағымдагы контроль башкарыла.

8.3. Әлеге регламентны бозган вазыйфаи затларга карата йогынты чаралары Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Звезда авыл җирлеген башлыгы, Ә башлыкка карата-авыл җирлеген Советы тарафыннан кабул ителә.

8.4. Гражданин гражданның мөрәжәгатьләрен карау функциясен үтәгәндә җирле үзидарә органның, башка органның һәм оешмаларның, аларның вазыйфаи затларының һәм хезмәткәрләренең гамәлләренә (гамәл кылмавына) һәм карарларына шикаять бирергә хокуклы.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә
органның гражданнар мөрәҗәгатъләрен
карау регламентына үзгәрешләр кертү турында

тасвирлама буенча документлар җитмәү турында
казалы хатларда корреспондент
белән уведомлением һәм хатларда белән игълан ителгән кыйммәте

« ____ » _____ 20__ ел

Составтагы Комиссия _____
(акт төзегән затларның фамилияләре, инициаллары һәм вазыйфалары)

_____

_____

түбәндәгеләр турында әлеге акт төзелде:

« ____ » _____ 20__ г. Звезда авыл җирлеге җирле үзидарә органына
корреспонденция килде, анда (акчалата билгеләр, кыйммәтле кәгазьләр,
бүләкләр табылды, хат авторының кыйммәтле кәгазьләргә язмада күчерелгән
документларның җитмәве ачыкланды):

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Комиссия әгъзалары:

(имза, дата) ФИО

(имза, дата) ФИО

(имза, дата) ФИО